

מועצה אזורית דרום

עורך: יוסי רזי
razyf@013net.net

בני ברית ישראל

יו"ר מועצה: אבי ארז
ereza100@gmail.com

עלון מספר 4

לשכת בנימין דה רוטשילד

לשכת נתיבי שלום

לשכת הנשיא ויצמן

תשרי תשפ"א

העלון הדיגיטלי

ספטמבר 2020

תוכן עניינים

דבר העורך – יוסי רזי

דבר יו"ר המועצה – אבי ארז

מה קורה בלשכת הנשיא ויצמן – דני גרץ

מה קורה בלשכת הנשים "בנימין דה רוטשילד" – ד"ר הדס מלכה הכהן.

קונפליקטים בין בני זוג – ד"ר איריס הכהן

היה הייתה עברית-רות קלי

אינטל-לקט – יורם פורת

ט"ו באב חג האהבה בעיר רחובות- צביקה תדמור

מה יהיה – מבט אל העתיד -יאיר שרן

כוחה של תמונה – פז מוסקוביץ

חלון לעלון

יוסי רזי

ביום חמישי האחרון, עשה בני בכורי מאמצים גדולים להגיע מאזור עבודתו ומגוריו שבמפרץ חיפה למסעדת דרכים בכניסה לקיסריה. הוא נטל עימו את בנו שבשרות סדיר ואת בתו בת ה-12. אף אנו, זוגתי, בני השני ואני, פרשנו מכל עיסוקינו (לותיקים אין ממילא הרבה..). שבאזור רחובות בכדי לפגוש אותם באמצע הדרך. ששנתנו נועדנו למפגש משפחתי.

ולא רק אנחנו. בדרך לשם ובעיקר בחזרה היו עומסים גדולים בכבישים, מעבר לעומסי יום חמישי השכיחים. הייתה תחושה שהנה כולם נוסעים להיות במחיצתם של קרוביהם, לחוות ביחד את השעות האחרונות. מעין סעודת נעילה לפני שהמדינה נסגרת, אין יוצא ואין בא. למעט אינסוף פטורים שאינם ברורים דיים.

בכניסה לקיסריה הבהבו נורות כחולות מעל שיירת כלי רכב של עוד מישהו שממהר לביתו לפני שיתפסוהו השוטרים על ריחוק של יותר מקילומטר מחוילתו.

מעולם לא צפינו, בני גילנו במחזה שכזה - הסתגרות מתוכננת מראש, דילוג אחרון בין ספריות, קפיטריות, מועדוני ספורט בשביל לצוד עוד חוויה, עוד ארוע. ולאחל לחברים: להתראות בשש אחרי הסגר (או הסגרים). לא מלחמה, לא שיטפון, לא חום אימים ופתאום – סגר. מתחשק לומר: עם מי תחגגו השנה את הסגר?

בואו לא נאבד פרופורציה. בשביל ילדינו, הצעירים והמבוגרים, אין זה מחזה כלל. אלה ימים של חששות ודאגות כבדים, של אי וודאות לגבי העתיד, של ערעור הסדרים הקיימים.

אני מרשה לעצמי לומר זאת (לצד אלפי פרשנים, קטונתי מהם, שגודשים את הערוצים בכל ערב) דווקא בגלל ייחודה של הסיטואציה שנקלענו אליה.

וביחד עם זאת, כמו שנוטים להתבטא אותם פרשנים - לו יהי ותהא שנה זאת שנה טובה יותר, שנה פתוחה ולא סגורה, שנה של יותר מרחבים ופחות קפסולות.

לעלון הזה הוספנו מדור על כוחה של תמונה ובו יעלה פז מוסקוביץ, מרצה, מדריך טיולים וסדנאות צילום, איש רחובות – תמונות מכוננות שעשו היסטוריה.

כמו כן צרפנו כתבתו של צביקה תדמור על חגיגות טו באב, כתבה שהייתה אמורה להיות לקראת אותו מועד, בתקווה שאווירת טו באב תמשיך לשרור כל השנה..

דבר יו"ר המועצה

חברות וחברים יקרים

החודש אנו מציינים את חגי תשרי באופן שונה מהעבר. לצערנו אנו נאלצים לחגוג בחוג משפחתי מצומצם, ובתחושת אי ודאות לגבי העתיד. המגפה מכה גם בפעילותנו ההתנדבותית והחברתית, אנחנו משמרים את הפעילות באופנים שונים, ככל שניתן. זאת ע"י מפגשים מצומצמים, שימוש באמצעי תקשורת טכנולוגים, ועריכת מפגשים בשטח פתוח תוך שמירה על הנחיות הבטיחות.

כולנו תקווה שתמצא במהרה תרופה למגפה שמטלטלת את חיינו. מי ייתן ונניח בצד את המחלוקות שבתוכנו. וברוח ערכי בני ברית, נילחם בכוחות משותפים במגפה הקשה, ונוכל לה.

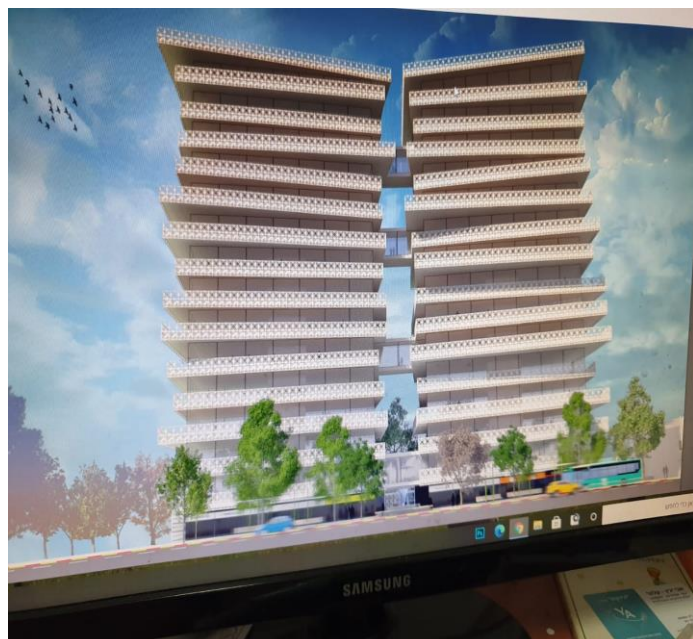
עדכון משיבת הועד המנהל של בני ברית ישראל, שנערך ב 16 בספטמבר: עקב בקשות רבות שהגיעו מהלשכות, החליט הועד המנהל להקטין את דמי החבר שמועברים ללשכה הגדולה לחמישים ₪.

כמו כן הוחלט למנות מנהלת שתקים בית חדש לדיור מוגן של בני ברית, במקום בית האבות הקיים. אדריכל נתן קסל הציג תכנית רעיונית ראשונית של המבנה שיוקם במרכז חורב על הכרמל.

שנה טובה וגמר חתימה טובה

אבי ארז

תמונה של תכנית בית דיור מוגן החדש

מה קורה בלשכת הנשיא ויצמן, רחובות

מפגש חדש ספטמבר נערך בשטח החקלאי של הקהילה האתיופית בגדרה, נשיא הלשכה אבי ארז יזם ביחד עם וועדת התרבות מפגש מרתק עם עמותת "חברים בטבע" מגדרה כשבין מטרותיה, שימור התרבות האתיופית וצורות החקלאות המסורתיות במשך הדורות.

המרצות מטעם העמותה הדס בן גל מרכזת חברתית ורות סטודנטית לרפואה שנה ד' תיארו בשיחה מרתקת את צורת החיים ושיחזור החקלאות בחלקת גידולים מסורתיים במערב גדרה 30 חברים מהלשכה התכנסו למפגש זה למרות תקופת הקורונה כשכולם שומרים על כללי והנחיות משרד הבריאות, לסיכום ההרצאה שארכה כ- 90 דקות התכבדנו בקפה המסורתי שהוכן במקום ובגרעיני פיצוח אופייניים.

בהזדמנות זו בירך אבי ארז נשיא הלשכה את האחיות והאחים בשנה טובה ובריאות וכמו"כ סיכם את תוצאות הוועידה ה-92 שהייתה וועידה בוחרת ושלושה מחברי הלשכה נבחרו לתפקידים לקדנציה הבאה.

חברי ארגון בני ברית מוזמנים ליצור קשר עם עמותת "חברים בטבע", וליהנות מפעילות חווייתית ומעניינת. לתאום: 0544389568 הדס בן גל-רכזת חברתית.

כתב: דניאל גרץ-נשיא הארגון

אבי ארז מוסיף: לעיתים קרובות – דמות מסוימת עושה את כל המפגש. הפעם הייתה זאת רות לוריסו המקסימה, שנולדה לזוג הורים אקדמאים, קלטה מהם רבות, התקדמה בצורה מדהימה במסלול החיים בארצנו, והיום היא מסיימת שנה ד' ברפואה. מעמדתה זאת היא היטיבה להפנים לעצמה ולתאר לאחרים, כולל לנו, את הקליטה של בני אתיופיה על לבטיה ואתגריה. מבחינתנו – לראות ולשמע אותה היה בבחינת חיזוק האמונה שכמו עליות קודמות לארץ – גם זאת מאתיופיה תיקלט לבסוף בצורה טובה לכור ההיתוך המיוחד שלנו.

תמונות ממפגש לשכת הנשיא ויצמן בגינה הקהילתית בגדרה צילם: דני גרץ

מה קורה בלשכת הנשים בנימין דה רוטשילד, ראשון לציון, בחודש האחרון

הרמת כוסית וסדנת חזון לכבוד השנה החדשה

מפגש פרונטלי של הרמת כוסית לכבוד השנה החדשה התקיים ב- 15/9/2020 עם נשות הלשכה שהיה באפשרותן להגיע.

במסגרת המפגש חגגנו מסיבת יום הולדת לחברות ליאורה הראל ושלומית מילנבויים ונהנינו מסדנת חזון שהעבירה החברה ליאורה הראל- מנחה סדנאות ומטפלת רגשית בהבעה ויצירה.

סדנת החזון עסקה בחזון לשכת הנשים בנימין דה רוטשילד. אלו חוזקות כל אחת מביאה איתה וכיצד רואה עצמה תורמת לטובת חזון טוב ללשכה וכיצד רואה את הלשכה בחצי השנה הקרובה, אפריל 2021 ובסוף שנת תשפ"א. תחילה ליאורה הציגה את החיבור בין הזמן של תחילת שנה לצורך בהתחדשות, הגדרת המושג "חזון" וחשיבותו בהקשרים שונים והגדרת יעדים. אחר פנינו לפעילות. כל אחת מהמשתתפות הביעה באמצעות כתיבה או יצירת קולאז' את החזון של הלשכה כפי שהיא רואה בעיני רוחה ואחר הציגה בפורום.

לאחר הסדנא הנשיאה ד"ר הדס-מלכה הכהן הציגה ברכת שנה טובה בדרך הומוריסטית תוך שימוש בחפצים עם מסר;

והתחדשות

קופסת גפרורים- שיהא בכל אחת מאתנו אש של חדווה עשייה

סבון כייף- איחולים לעשייה בהנאה וכייף

האווירה הייתה טובה. ועם ברכת שנה טובה בשיר על סימניה, בלון עם מסר "מתחילים בחיור" ומחזיק מפתחות "תודה על שנתת בלי חשבון" – סיימנו את המפגש ויצאנו מחויכות ועם טעם של עוד עד למפגש הבא.

קונפליקטים בין בני זוג

ד"ר איריס הכהן

יועצת זוגית ומשפחתית ויחסים בין הורים לילדים, סגנית נשיאה לשכת בנימין דה רוטשילד ראשון לציון

קונפליקטים בין בני הזוג הם נושא שכיח, חשוב והכרחי להבנה מדוע בני זוג רבים ואיך ללמוד לריב בצורה הוגנת..

מחקרים מראים כי מחצית מכלל הזוגות הנישאים מתגרשים, וכי אלימות במשפחה קיימת באחת מכל שש משפחות. על מנת שנוכל להתמודד עם הקונפליקט בצורה יעילה תחילה נבין מהו קונפליקט.

על פי הגדרה מילונית קונפליקט פירושו מאבק, סכסוך, ריב מחלוקת, התנגשות בין שני צדדים.

דונווי וקולט (Donohue & Kolt, 1992) הגדירו קונפליקט כקושי הבא לידי ביטוי בין לפחות שני צדדים התלויים זה בזה, ומבטאים רגשות חזקים הנובעים מהבדלים בתפיסות של צרכים אישיים, ערכים או משאבים.

קונפליקטים בין בני זוג הם אתגר לשני בני הזוג בחייהם המשותפים. זאת מכיוון שכל אחד מבני הזוג בא למערכת יחסים חדשה עם רקע שונה, צרכים, אופי, תכונות, רגשות עקרונות וערכים שונים, בעיות שונות ואף ציפיות ותקוות, ובעיקר מערכת האמונות והדעות שבה הם אוחזים לגבי כל תחומי החיים שונים, כל אלה ישפיעו על ההתנהגות ועל מערכת היחסים הזוגית שלהם.

מריבות וויכוחים הינם מחד חלק מהתנהלות טבעית של כל מערכת יחסים ומאידך, הם יכולים להוות פגיעה ומתח במערכת הזוגית בשל כשל תקשורתי, חלוקי דעות, מאבקי כוח, הבדלים בתפיסת עולם, פערים בציפיות, כעסים מצטברים ותסכולים מתמשכים.

כאשר בני הזוג מתקשים להגיע להבנה או להסכמה נוצרות תחושות של כעס, מתח, תסכול, אכזבה, כאב, צער בדידות וריחוק, חוסר עניין בקיום יחסי מין וחוסר רצון במילוי צרכים אישיים.

ככל שהקונפליקטים בין בני הזוג גוברים, התנהגותם אחד כלפי השני מובילה אותם להתייחס בדרך תוקפנית. השימוש בתוקפנות הוא בדרך כלל תוצאה של הסלמה. במחקר נמצא כי למבוגרים חסרים כלים להתמודדות עם קונפליקטים במערכת הזוגית ואין להם דוגמאות ליחסי זוגיות הולמים. כאשר בני הזוג נתונים במצב של חוסר אונים או מתח נפשי הם אינם יודעים לריב ואין בידם את הכלים הדרושים לחולל שינוי לקראת זוגיות מוצלחת ומאושרת. בשעת מריבה הם מעלים נושאים שונים בנוכחות הילדים הגורמים לטלטלה ולפגיעה ברווחה

הפיזית והנפשית של ילדיהם. זאת ועוד, במריבה הם מזכירים ונשענים על התנסויות מהעבר, סוחבים איתם רגשות של כעס ועלבונות ונוטים להשתמש בהאשמות ובאיומים של פירוק התא המשפחתי. רגשות שליליים כמו חרדה, כעס, חוסר אונים, השפלה, בושה ואשמה הם חלק בלתי נפרד מעימות מסלים אשר משפיעים על אופן ניהול הקונפליקט. מנגד, התקפה, שיפוטיות, השפלה, ציניות הם חסמים המונעים הקשבה ויכולת לדיאלוג זה עם זה. עם זאת, יש לזכור כי קונפליקטים מאפשרים להתמקד בצורכי מערכת היחסים, בצורכי בן/ב הזוג וביתרונות להישאר ביחד.

מריבה הוגנת היא ההזדמנות לשינוי ביחסים הזוגיים והיכולת לראות מנקודת מבט של האחר. רכישת מיומנויות של מריבה הוגנת, מאפשרת לבני הזוג להביע כעסים מודחקים ולפתח משא ומתן על הצרכים השונים בזוגיות, מבלי לפגוע בקשר הזוגי. יחד עם זאת, חשוב לטפל בבעיות הבסיסיות האחרות ביחסים בין בני הזוג. אי הסכמה יכולה להיות הזדמנות להדברות ולרצון להבין מדוע בן הזוג חושב אחרת ומתוך כך להבין את השפה אחד של השני.

דיאלוג מודע יכול להיות אמצעי להכרות מעמיקה של עולם הערכים, המחשבות והרגשות. במקום משבר נוצרת צמיחה. היכולת לדבר על נושאים שנויים במחלוקת, תוך הבנת הציפיות של השני, עוזרת לפתח מיומנויות של הקשבה ופתיחות. היא מאפשרת להתגמש ולעשות ויתורים הדדיים מתוך בחירה, ולא מתוך תחושה של כניעה ולקבל החלטות חדשות שתתאמנה לשני בני הזוג.

מכאן, שקונפליקטים הם מצבי-חיים טבעיים בזוגיות והמלצתי היא, כי כאשר קיימים קונפליקטים חוזרים ונשנים וקיים איום על התא המשפחתי חשוב לרכוש כלים, כמו למשל, כלים למריבה הוגנת, כלים לדיאלוג מודע; ובדרך זו לתרום לרווחה הזוגית והאישית של כל אחד מבני הזוג ולשמור על התא המשפחתי.

ד"ר איריס הכהן

היה הייתה עברית (2)

רות קלי

"מי יש לו ריבה פזאת, ריבה יפה כל כך?" ככה שרים רן אלירן, חוה אלברשטיין מקהלת הגבעטרון ועוד. (מילים: ג'נט פליישמן, נוסח עברי: שמשון מלצר, לחן עממי קווקזי).

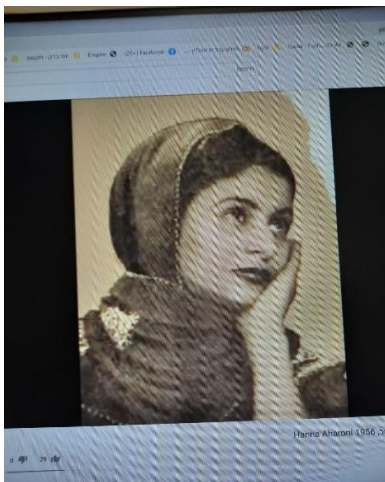
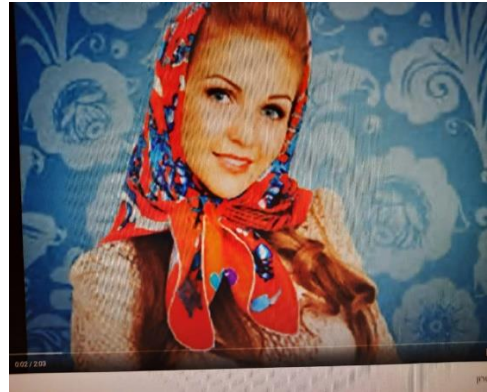
מהי אותה ריבה? כינוי של אז לנערה, בחורה, עלמה.

ובשיר השירים רב ביותר מגוון הכינויים לנערה: "שחורה ונאנה", "לְסוֹסְתִי בְּרֻכְבֵי פְרָעָה דְמִיתִיךְ רְעִיתִי", "שושנה בין החוחים", "חבצלת השרון", "יונתי בחגווי הסלע, יונתי תמתי", "כתרצה נאוה".

אחת המחמאות הנפוצות לנערה חטובה (לא בטוח שהכינוי יעבור את מסננת ה:ME TOO כיום) היא: חתיכה, או: שאפה. מעניין שמקור הכינוי הזה הוא במילה הערבית שְקָפָה. (בהיגוי בדואי מבטאים את הצליל "ק" כ-"א").

בספרדית: מוֹצ'צ'ה.

באנגלית, בין יתר כינויי החיבה לנערה צעירה: MY OLD LADY (= גבירתי הזקנה).
ומהם הכינויים לנער, בחור, עלם? על כך בפעם אחרת.

חנה אהרוני 1965

אינטל-לקט

הנחות: (מהו תכנון אסטרטגי):

^ החיים הם האומנות של הסקת מסקנות מספיקות מהנחות בלתי מספיקות. סמואל באסלר: Note Book

אבחנות: (מהו ניהול "אסטרטגי"):

המבחן לכל תבונה עליונה הוא היכולת לחשוב באוחז וזמן על שני רעיונות מנוגדים ועדיין לשמור על היכולת לתפקד. עליך להיות מסוגל להבין שהדברים הם חסרי תקווה ועם זאת להיות נחוש בדעתך לשנותם. פ' סקום פיצנ'רלד: The Crac-Up

אוסף יורם פורת ליצירותיו עסקית

כתב: יורם פורת

ט"ו באב חג האהבה והעיר רחובות

צביקה תדמור

בעיצומה של מגפת הקורונה כמה טוב שאפשר לחוות אהבה. ט"ו באב, חג האהבה, חל השנה ב-4 באוגוסט סמוך לפרסום גיליון 2 של עלון המועצה האזורית בני ברית דרום. זו הזדמנות טובה לספר על מקורות החג, חשיבותו במסורת היהודית ובמדינת ישראל לאחר הקמתה ולעמוד על הקשר המיוחד בין ט"ו באב לבין העיר רחובות.

כולנו מכירים את ט"ו באב כחג האהבה. ט"ו באב מביא עימו מסר של צמיחה וחזון, מסר של עתיד טוב יותר, של גאולה הצומחת מתוך החורבן. מעלתו המיוחדת של ט"ו באב היא בכך שהוא חל מיד לאחר הצער והמכאוב של תשעה באב.

לפני שחרב בית המקדש היה ט"ו באב "יום טוב". במסכת תענית נכתב: "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין, שלא לבייש את מי שאין לו; כל הכלים טעונים טבילה. ובנות ירושלים יוצאות וחולות (רוקדות) בכרמים. ומה היו אומרות? בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לך. אל תיתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה: שקר החן והבל היופי, אשה יראת ה' היא תתהלל...."

היו ששיערו שט"ו באב היה חג חקלאי קדום. ייחסו את החג לסיום הקציר. יש הסבורים כי זמן ט"ו באב מתאים לחג בגלל הפוגה בעבודות החקלאיות בין עונת הבציר והקטיף, לעונת האסיף והחריש. יש מפרשים שזה חג משום שט"ו באב משמש בהלכה כיום האחרון לנטיעה ואפשר להניח שהיה חג של נטיעות. אולי התכוונו לבניית בתים חדשים בישראל (חתונות), והן לחג של נטיעות חדשות.

בתקופת תנועת ההשכלה היהודית ובתקופת תחיית הלשון העברית והציונות אחריה עלתה התייחסות ספרותית מחדשת לט"ו באב, או למחולות בכרמי ארץ ישראל, בתיאורים השואבים לרוב השראה מהמקורות הקדומים במסורת היהודית. בתקופת העליות שלפני קום המדינה הייתה התייחסות ביום זה לעניינים חקלאיים ויישוביים, ומאחר שתקופת בציר הענבים בארץ נמשכה חודשים, היו שבחרו לחגוג את יום זה כחג יין ובציר ענבים. ישנם יישובים בהם התכנסו מכל האזור לחגוג בריקודי עם.¹

ב-1902 מתוארות חגיגות ט"ו באב במושבה ראשון לציון² (שם היה החג כפול, שכן המושבה נוסדה בתאריך זה). בשנת 1912 קרא עיתון "הצבי" של אליעזר בן-יהודה להתגברות ציון ט"ו באב כחג לאומי³. בישראל, לאחר קום המדינה, חודש מעמדו של החג ונחוג באופנים שונים לפי סוג הציבור, בחלקם ראו בו גרסה ישראלית של "יום ולנטיין" חג האהבה במסורת המערבית, פתיחת הזמרייה הראשונה (1952), פסטיבל "לילות אהבה" במצדה ומופעי מוסיקה שנהגו "בליל האהבה" בצמח ליד הכינרת. בציבור הדתי, נהוג לקיים בו אירועי פנויים ופנויות וחתונות.

מה הקשר בין העיר רחובות לבין החג ט"ו באב?

במועצה המקומית רחובות ציינו לראשונה, לקראת מלאת לה שישים שנים, כי היא תחוג את יובליה בט"ו באב. ההסבר שניתן לכך הוא יום הנחת אבן הפינה לבניית בתיה הראשונים של המושבה. מעניינת העובדה כי עשר שנים קודם, בימי מלחמת העולם השנייה, המועצה המקומית החליטה, כי המושבה תחוג את יובל ה-50 להיווסדה ב-ז' באדר, כי בתאריך זה בשנת תר"ן, חתם יהושע חנקין חוזה לרכישת אדמת דוראן שחל באותו יום בו נוסדה אגודת

¹ מתוך אתרי האינטרנט: ויקיפדיה, יהדות צעירי חבי"ד.

² המלץ, יובל של בנין, 24 באוגוסט 1902, עמ' 1.

³ האור, מתוך "הצבי", "החיים בירושלים" גליון רל"ט, 2 באוגוסט 1912, עמ' 3, האור, "ירושלים יום יום", גליון רל"ו,

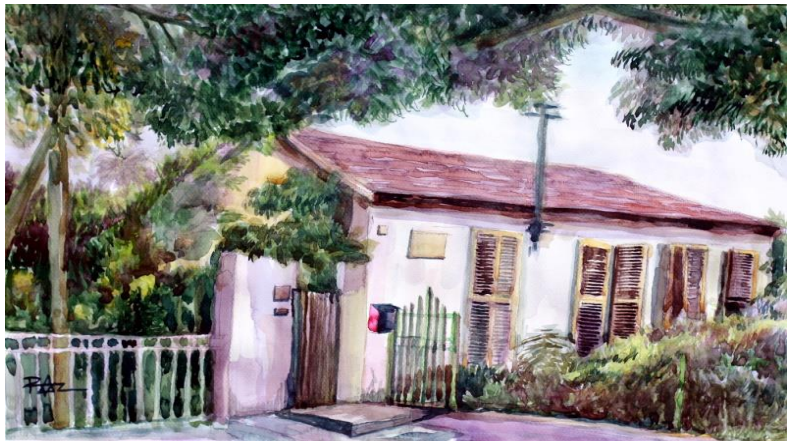
28 ביולי 1912, עמ' 3.

"מנוחה ונחלה" בוורשה, שרכשה עבור חברה 60 אחוז מאדמותיה של רחובות. כמה ימים אח"כ בחג הפורים תר"ן 1890 נמנו וגמרו ביניהם אהרן אייזנברג ויהושע חנקין לעלות על הנחלה (היא דוראן) ברוב עם ובהדר, לקיים את טקס חנוכת המושבה שהייתה עדיין בגדר מחשבה בלבד. זה היום בו זכתה המושבה לשמה העברי "רחובות".

איננו יודעים מדוע ראתה המועצה המקומית צורך לשנות את תאריך יום חגה של רחובות מחג הפורים לחג ט"ו באב? אבל בנמקה את החלטתה ציינה כי בט"ו באב תר"ן, הונחה אבן הפינה לבית של יהודה לייב יוספזון, הבית הראשון במושבה. מועד זה נחשב במקורות כחג פריון לאדמה ולאדם וכי בשנים הראשונות לעלייה הראשונה נבחר ט"ו באב כחג ייסודן של שלוש מושבות: ראשון לציון 1882, יסוד המעלה 1883, ורחובות 1890.⁴

ראוי לציון, כי בשנת יובל ה-60 לרחובות, על אף שתאריך יום חגה נקבע בט"ו באב, היא חגגה את יובלה בחג סוכות תשי"א 1950. היה זה במועד בו הכריזו על רחובות במעמד של עיר.

גודל האהבה / לי עברון
לא טוב שתהיה האהבה
גדולה מהחיים
עדיפה אהבה בגדל החיים
שפשייתנשקו האהבה והחיים
אף אחד מהם לא צטרף להתפזף מאד
עדיפה אהבה גמישה, שמתנשמת, מתרחבת, מתפוצצת
עם החיים,
אהבה שיוצעת להפנס דרך סדק
קשהדלת סגורה, או לרובץ על המפתן בשקט
בידיעה שהדלת אכן תפתח,
אהבה שמלים רבים לא יכבו
כי היא עצמה מים
מים חיים⁵

הבית הראשון במושבה רחובות תר"ן, בית יהודה לייב יוספזון. צייר: משה פז.

כתב וערך: צביקה תדמור

⁴ הצבי, תחת התמרים, ליום מלאת שלשים שנה ליסוד ראשון לציון בט"ו באב 29 ביולי 1912, גליון רל"ד. עמ' 2, הפועל הצעיר,

לתקופת השלשים, על יסוד המעלה, 18 בספטמבר 1912, עמ' 5.

⁵ התנועה הרפורמית. באינטרנט <https://www.hagim.org.il/love>

מה יהיה? מבט אל העתיד

הפעם על "ברבור שחור", "תסריטים פרועים" ומגיפת הקורונה
יאיר שרן ראש הקבוצה לתובנת העתיד

הרבה שואלים איך לא נחזתה מגפת הקורונה? מדוע כל העתידנים, חוקרי העתידים וחוזי הטכנולוגיה לא חזו התממשות תסריט כזה ב-2020? נחזו מכות אחרות ואסונות שונים אבל לא בהכרח מגיפה נוסח קורונה שתקיף את כל העולם ותגרום נזק כלכלי אדיר, בריאותי ענק ותשפיע על החברה בארץ ודרמטי.

התשובה היא הפתעה. יש שמכנים זאת "ברבור שחור". אירוע שלא ניתן היה לחזות אותו ודאי לא בלוח זמנים מדויק. יש אירועים שאין להם סימנים מעידים, שיוכלו לרמז על הופעתם זמן רב מראש. האמת שאפשר למצוא בספרות תסריטים מסוג זה בספרים ובעבודות שנכתבו על ידי מומחים לחקר העתיד. לא הוזכרה קורונה דווקא אבל מגיפות כבר היו וכנראה עוד תהיינה מווירוסים שחלקם לא מוכרים גם היום.

וכאשר מונחת תחזית כזו על השולחן של מקבלי ההחלטות, הם יתייחסו אליה, במרבית המקרים, בחוסר אמון, ולא ימצאו משאבים להתכונן אליה אפילו אם יקחו אותה ברצינות. תמיד יהיו צרכים קודמים יותר ולכאורה עדיפים יותר. זה גורלן של הפתעות. אנו מכנים אותן "תסריטים פרועים" - אירועים שיקרו בסבירות נמוכה מאד אך הנזק שצפוי להיגרם מהם יהיה מאד גדול.

איום הטרור ובכלל זה טרור ביולוגי מוכר לרבים. אנו חיים בצילו שנים רבות והוא ימשיך להיות נוכח גם בעתיד. גם התפרצויות טבעיות פקדו אותנו בעבר הלא רחוק בכלל זה מגפת שיתוק הילדים (פוליו), סארס ושפעת העופות. מגפת הקורונה היא הבאה בשרשרת ועוד היד נטויה. לא כל התפרצות היא בממדים העכשוויים. אף מומחה לא יסתכן ויאמר שהתפרצות מחלה מסוימת תתפתח למגיפה או לפנדמיה (מגיפה עולמית) והתפרצות אחרת לא.

וכשהפנדמיה מתממשת אנחנו מופתעים ולא מוכנים. אשרי המוכן תמיד. אבל המשמעות הכלכלית אדירה ובאין איום ממשי מקבלי החלטות לא יפנו לכך משאבים משמעותיים. אין ספק שבתום הפנדמיה הנוכחית, ולמעשה כבר עתה, ימצאו פירסומים שכביכול חזו את העתיד לקרות אפילו בדיוק מדהים. אך אלה נתפסו כאפשרויות תאורטיות ולא גררו תכניות אופרטיביות להתמודדות איתן. המשבר הנוכחי ילמד אותנו רבות ובאירוע הבא נהיה מוכנים יותר.

לא אוכל לסיים מבלי לציין "תסריטים פרועים" עתידיים, אפשריים בטווח הארוך, שאולי יתממשו ואולי לא. בכלל זה תסריטים קשים כמו רעידת אדמה בסדר גודל גבוה בסולם ריכטר שתגרום הרס במרכז הארץ, צונאמי בים התיכון שישטוף את אזור החוף ומגיפה ויראלית מווירוס לא מוכר. וגם תסריטים טובים כמו הפיכה בסוריה ובעקבותיה שלום בין סוריה וישראל או הסדר בין ישראל לפלשתינאים שבעקבותיו תצטרפנה ישראל והמדינה הפלשתינאית לאיחוד האירופאי. ימים יגידו

כוחה של תמונה

פז מוסקוביץ

מרצה, מדריך טיולים וסדנאות צילום

במסגרת עבודתי בתחום הצילום במשך ארבעים השנים האחרונות, נחשפתי לשלל תמונות, צילומים וצלמים.

אהבתי השנייה היא ההיסטוריה, וכך, כאשר נפגשו שתי אהבות אלו – עלו אצלי לא מעט תובנות. אחת מהן - מה הייתה השפעתן של תמונות על ההיסטוריה.

וכהתחלה – ארצה לשתף אתכם בתמונה שוודאי רובכם מכירים:

מפקד משטרת סייגון יורה בראשו של וייטנאמי באמצע הרחוב.

ללא ספק התמונה הפכה לסמל הרשע של מלחמת וייטנאם, השפיעה על המוני המפגינים ועל מקבלי ההחלטות.

ועכשיו לאמת: אותו מפקד משטרה לכד את חייל הווייטקונג מספר דקות קודם לכן לאחר שזה הרג את רוב חיילי הפלוגה שהייתה במקום. ניתן אפוא לחלוק, אפילו להזדעזע מהחלטתו של המפקד לערוך בית דין שדה ולהוציא להורג את החייל באותו הרגע, אלא שצריך להבין שהתמונה אינה מציגה את הסיטואציה במלואה.

התמונה צולמה עי הצלם אדי אדמס 1968 שזיכתה אותו בפרס פוליצר.

וכך אמר אדמס:

בתמונה זו נהרגו שניים: האחד הוא חייל הווייטקונג שנהרג ע"י אותו גנרל משטרה. והשני הוא - אני, שהרגתי את הגנרל במצלמתי,

אותו גנרל היגר לארצות הברית, והיה לאחד האנשים השנואים ביותר!!!

חומר למחשבה...

השמש יורדת מעל לעיר שבסגר
רחובות 9/ 2020 צילם : יוסי רזי

תם ולא נשלם - נתראה בעלון הבא